

BONES PRÀCTIQUES EN LES COMUNALITATS URBANES

LA desCOMUNAL
La Comunalitat de Lleida

COMUNALITATS
URBANES

Comunalitats Urbanes és un programa del Departament d'Empresa i Treball que vol impulsar una organització més justa de l'economia. En l'actualitat, compta amb vint-i-dues comunalitats repartides arreu del territori, formades per empreses, entitats, cooperatives i tota mena de xarxes veïnals i de suport mutu.

L'objectiu del programa és crear nous projectes econòmics que, des de l'autoorganització, puguin donar resposta a necessitats col·lectives i contribuir al desenvolupament local, a partir de l'impuls i l'enfortiment dels béns comuns i de les iniciatives basades en la cooperació i el suport mutu.

La Fitxa de Bones Pràctiques recull el treball de diagnosi fet per les Comunalitats urbanes en la cerca de béns comuns, ajuda mútua i Economia social i solidària als barris, viles i ciutats. Per visualitzar quin és el valor públic que aporten els projectes autogestionats, amb fort arrelament al territori i amb una governança àmplia i compartida.

Promou i finança:

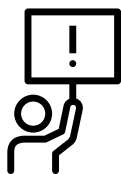

LA LLAVOR

Necessitat col·lectiva

La necessitat que ha impulsat el projecte és trobar un accés a l'habitatge alternatiu a partir de l'autogestió i poder deixar endarrere el sistema capitalista que va molt lligat a l'habitatge, ja que la vivenda cada cop és menys econòmica i l'habitatge s'ha tornat un privilegi per a moltes persones.

El projecte el va impulsar un grup de joves que tenien ideals de masoveria urbana i a partir d'aquí es van buscar propietaris que estiguessin disposats a pertànyer al projecte tot i la desconeixença d'aquesta mena d'habitatge.

Objectius i accions

L'objectiu principal per la qual s'impulsa el projecte és aconseguir un habitatge digne a un preu assequible a través de l'autogestió, el suport mutu i la vida en comunitat.

Comunitat

És un projecte obert a tothom, mixt i intercultural, tot i que per accedir-hi es fa una entrevista per assegurar-se que compleixen tots els requisits i la visió sobre l'habitatge al qual s'incorporaran.

Actualment, hi resideixen 6 joves, com a actor directe està el Santi que és el propietari de l'immoble i a més a més estan recolzats per la Mula, Masoveria urbana de llar alternativa, que és el que proporciona aquesta ajuda com a forma d'avalador en el projecte.

Governança

El projecte està obert a tothom.

Cada dimarts es celebra una reunió anomenada la regadora amb tots els membres de la llavor, en aquesta es decideixen els futurs plans de millora de l'habitatge, es tenen en compte les opinions dels diferents integrants, es proposa un repartiment de tasques que s'han de dur a terme durant la setmana per tal d'arribar a l'objectiu comú proposat pel propietari.

Arrelament i compromís territorial

La visió que la masoveria urbana cada cop més, és considerat un sistema d'habitabilitat tan vàlid com els altres i a part també promou la sostenibilitat de l'habitatge, ja que molts cops aquests edificis són vells o estan malmesos i el fet de rehabilitar-los molts cops és una opció que no es contempla.

Per tal d'impulsar el projecte participem en alguns moments puntuals en fires o esdeveniments explicant en què consisteix el projecte de masoveria urbana i impulsar així a altres joves del territori a compartir aquest modus operandi de vida.

També s'ofereix l'espai de la llavor en algun cas com en el del festival del Figafest per tal que utilitzin alguns elements de la casa.

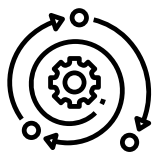
Intercooperació i desenvolupament econòmic

Intercooperem amb la M.U.L.A (Masoveria Urbana per la Llar Alternativa).

És un projecte autogestionat, la moneda de canvi que s'utilitza en aquest cas en aquest projecte és el treball i la repartició de tasques, el contracte que es fa amb el propietari no és monetari, sinó que es fa un barem aproximat del qual seria el lloguer de l'edifici i aquests diners en comptes de ser pagats al propietari s'inverteixen a arreglar els desperfectes de la llar.

Impacte i replicabilitat

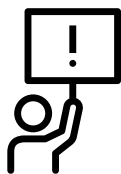
Actualment a la ciutat de Lleida només hi ha aquesta casa amb contracte de masoveria urbana, però s'ha començat a impulsar un projecte vinculat a nens i nenes que viuen en CRAES per dur a terme una acció de reconstrucció de pisos al barri de la Mariola perquè passin a ser pisos amb lloguers socials.

L'impacte que és promou es que la població conegui noves formes d'habitatge completament legals i més sostenibles.

LA MURGA

Necessitat col·lectiva

Es va detectar la necessitat de l'habitatge en condicions dignes per aquelles persones i col·lectius més vulnerables de la ciutat. A més a més, també es creia en la necessitat educativa a través de pràctiques comunitàries pels joves de la ciutat.

Objectius i accions

-Rehabilitar habitatges en condicions vulnerables per donar suport a col·lectius o persones amb especial necessitat.

-Pels joves, conèixer altres realitats sobre l'habitatge i poder incidir en aquest entorn.

-Fer un acompanyament a les persones que puguin necessitar aquest suport.

Comunitat

Els principals actors i actrius que conformen la comunitat del projecte són l'equip murga que és qui coordina el projecte. Està format per 7 persones, l'equip murga i els agrupaments que participen del projecte i els Serveis Socials.

Quant a diversitat, dins del lleure de l'escoltisme hi ha bastant endogàmia, ja que sempre acaba venint la mateixa gent, i per això la diversitat és bastant difícil.

Governança

L'equip murga es reuneix cada setmana i entre les set persones decideixen el que és farà.

No disposen de cap mecanisme d'informació tot i que es poden assabentar mitjançant correus que s'envien a les persones que formen part d'algun grup d'escoltes.

L'equip fa una reunió final per avaluar el projecte, però no disposen de cap mecanisme d'avaluació com per exemple indicadors. Es posen d'acord amb com ha anat el projecte però amb una visió subjectiva per tal de millorar el projecte pels anys vinents.

Arrelament i compromís territorial

És gènere un impacte d'empoderament i resiliència als propietaris dels pisos en el qual s'implementa el projecte. La principal xarxa amb la qual es vincula és Serveis Socials Bàsics.

Intercooperació i desenvolupament econòmic

Diferents entitats relacionades amb l'habitatge, voluntariats i serveis socials entre d'altres.

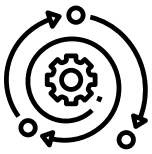
El màxim problema és l'economia, ja que no es té un paraigua que sustenti el projecte i les pèrdues les assumeixen els diferents agrupaments d'escoltes.

No es té cap mena de suport des de l'administració. Creiem que s'hauria de treballar per aconseguir alguna subvenció per tal de poder continuar amb el projecte i a més a més que les administracions públiques se'n poguessin fer càrrec de les pèrdues que es deriven del projecte.

Impacte i replicabilitat

L'empoderament del projecte va més enllà d'arreglar els habitatges en si mateix, si no que es donen eines per tal que les persones que adoptin una autonomia i a poc a poc es puguin anar sentint cada cop més vàlides.

La part amb més replicabilitat és l'aprenentatge dels infants que formen part del projecte, ja que no es tracta només d'ajudar a rehabilitar l'habitatge, sinó que es prengui consciència de la situació de les persones i la consciència de l'habitatge digne i el dret a una casa en condicions.

Com a impactes importants es creu:

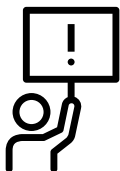
- Interacció amb diferents persones de col·lectius diversos que possiblement si no es formés part del projecte no hi hauria aquesta interacció ni coneixença.
- Que els infants puguin conèixer la realitat sobre l'habitatge.
- Que les persones que acullen aquests agrupaments puguin gaudir d'estones amb els joves i així no se sentin soles.
- A partir del projecte poder donar-los autonomia per tal de tenir una vida més digna.

OBRIM ELS PATIS

Necessitat col·lectiva

L'Escola de Balàfia, la Regidoria de Participació Ciutadana, la Regidoria d'Educació i les entitats del barri impulsen aquest projecte a partir de la necessitat detectada per part de l'escola de què els caps de setmana els nens i joves del barri salten la tanca per fer ús de l'espai. Això suposa un risc que es pot evitar amb un gest tan fàcil com obrir la porta els caps de setmana. Els patis oberts són una experiència amb recorregut previ tant a la ciutat de Lleida com en altres ciutats.

A la vegada, el projecte també respon a la necessitat d'oferir espais de joc i esbarjo al barri, especialment a la part antiga del barri, coneguda com la "Balàfia vella", una zona que compta amb molts menys equipaments i recursos que la part del barri de construcció més recent.

Objectius i accions

- Ofereix espais d'oci pels infants i joves del barri.
- Reivindicar les zones del barri més desfavorides.
- Consisteix a obrir tots els caps de setmana de l'any i els períodes de vacances la porta d'accés al pati a les 10 del matí i tancar la porta entre les 6 i les 8 de la tarda segons l'època de l'any.

Comunitat

La comunitat que ho gestiona la conforma un grup de 7 voluntaris format per persones del barri, algunes vinculades a entitats del barri o de la ciutat: la mateixa Escola Balàfia, l'Associació Nostàlgia i l'Esplai de Gent Gran.

En aquest cas sí que recull la diversitat del barri, ja que els voluntaris que conformen l'acció són de diferents ètnies, tot i que en aquest moment està regit tot per homes, tot i que no hi ha una diferenciació entre sexes i es pot apuntar com a voluntari tothom qui vulgui.

Governança

L'espai des d'on s'ha impulsat la iniciativa i des de on es prenen principalment les decisions és el Grup Dinamitzador: un grup format per entitats del barri amb la tutela de l'administració que es reuneix aproximadament mensualment i des d'on es tiren endavant iniciatives comunitàries.

L'accés a la informació es garanteix gràcies a la vinculació de l'escola per oferir l'espai i els joves que ja utilitzaven el pati abans del projecte han fet difusió via veu, correu electrònic i WhatsApp als altres veïns del barri.

Es fan reunions de valoració del projecte, però no hi ha una eina concreta d'avaluació.

Arrelament i compromís territorial

Les vies que es tenen per detectar les necessitats, demandes i inquietuds del territori són preguntant als infants i joves sobre l'espai i tenir en compte l'opinió dels voluntaris. Els mateixos voluntaris formen part dels espais participatius previstos al barri com el Grup Dinamitzador, que va iniciar-se fa dos anys amb una detecció de necessitats elaborada pel barri i amb l'anàlisi de les actes de les reunions passades dels Consells de Zona.

L'impacte que es genera és el de satisfacció d'una necessitat real dins del territori, a part d'aquesta funció que està tenint èxit en el barri seria interessant que es diversifiqués la gent que acull aquest espai. Per a fomentar-ho, s'està fent difusió del projecte a les altres zones i als altres centres educatius del barri i també s'han organitzat dues activitats al pati amb l'objectiu de fomentar-ne la difusió.

Intercooperació i desenvolupament econòmic

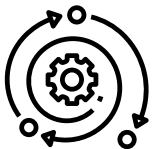
El projecte en si ja és una xarxa d'agents entre els quals s'estan teixint relacions prèviament inexistents que donen valor a la vida comunitària al barri. El projecte també es coordina amb el Pla Educatiu d'Entorn de la Regidoria d'Educació.

Actualment, el projecte no promou el desenvolupament econòmic ni fomenta l'ocupació del territori. El tipus de model ideal seria crear un lloc de feina per una persona que s'encarregués de la dinamització del pati.

Impacte i replicabilitat

L'espai s'ha convertit en un punt de referència d'oci i de socialització els caps de setmana. No només per a infants i adolescents, sinó també per a famílies.

Un element clau és que dona resposta a una necessitat latent, que s'ha impulsat gràcies a una xarxa ja creada per l'escola i les entitats vinculades. Així doncs, la xarxa veïnal és imprescindible per replicar un projecte com aquest.

És destacable del projecte com amb uns esforços ben mínims es pot tirar endavant un projecte amb tant recorregut i que satisfà completament una necessitat detectada. Seria ideal poder retribuir econòmicament la tasca de l'actual voluntariat per tal de garantir la continuïtat del projecte.

La resposta a la necessitat detectada és molt senzilla: els infants i joves manifesten la necessitat de fer servir el pati a través de saltar la tanca, posem fil a l'agulla i evitem que ho hagin de fer dignificant les seves necessitats i donant-los veu.

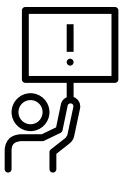
XARXA SOLIDÀRIA LLEIDA

Necessitat col·lectiva

La necessitat va sorgir d'acord amb la situació de la Covid-19, es van començar a establir petits projectes d'ajuda mútua entre persones amb una necessitat concreta i persones que tinguessin elements per poder resoldre o acompanyar persones en situació de vulnerabilitat.

S'ha fet conjuntament amb les persones que han volgut participar durant aquest procés i altres àmbits com l'Ajuntament de Lleida, la FAVLL (Federació d'Associacions de Veïns de Lleida) i diferents entitats de la ciutat de Lleida relacionades amb els àmbits d'educació, cultural, social, mediambiental o esportiu entre d'altres.

Va acompanyada d'accions d'enriquiment de competències d'aquest voluntariat a través de formació, acompanyament i coordinació amb entitats i agents socials, educatius, culturals, sanitaris,... del territori diversos.

L'acció subvencionable, està gestionada per la FAVLL des del febrer de 2021 i es treballa en coordinació constant amb el Punt de Voluntariat de l'Ajuntament de Lleida gestionat des de la Regidoria de Participació Ciutadana, per tal d'avançar en la promoció i l'enfortiment de l'associacionisme i el voluntariat com a motor de transformació social, fomentant la participació ciutadana a partir dels projectes i programes que fomenten la igualtat d'oportunitats i la inclusió social en col·laboració amb la Xarxa Solidària.

Objectius i accions

El fi principal de la Xarxa Solidària Lleida és promocionar l'acció voluntària a la ciutat duent a terme accions tant de sensibilització, com captació, selecció i incorporació de voluntariat a projectes d'entitats o mitjançant accions de caràcter comunitari i també d'ajuda mútua.

-Potenciar la participació de la ciutadania tot facilitant el compromís i la implicació de la mateixa

-Promoure l'acció voluntària comunitària, mitjançant accions tendents a donar suport a la satisfacció de necessitats bàsiques de persones o famílies en condicions de vulnerabilitat.

-Donar a conèixer projectes i accions d'entitats i institucions de la ciutat des de diferents àmbits d'actuació

-Potenciar que les persones joves majors de divuit anys puguin participar directament en diferents accions voluntàries.

-Ofereix ajuda mútua, acompanyant a persones amb situació de vulnerabilitat, per acompanyament al metge o prestar-los companyia per tal que no caiguin en situacions de soledat no volguda

-Donar suport i altaveu als projectes d'entitats diverses de Lleida que necessiten voluntaris per dur a terme diverses activitats.

-Donar a conèixer i col·laborar en l'organització de formació vària per tal d'enriquir les competències de les persones voluntàries, amb la col·laboració de la Federació Catalana del Voluntariat Social.

Comunitat

Es participa en diferents iniciatives del territori i es treballa enxarxa amb altres entitats, administracions, professionals d'àmbits diversos per tal d'establir vies dins l'acció comunitària participant en diverses taules i comissions i grups de treball.

Els diferents actors/actrius que conformen la comunitat del projecte treballen en xarxa i depenent de la FAC, hi ha una coordinadora tècnica, associacions de veïns, totes les entitats socials que vulguin difusió dels projectes i les taules d'agents comunitaris, culturals, d'esports, sanitari, equips de benestar comunitari, Creu Roja, Esplai la Caixa, dinamitzadors de zona, i els consells de zona entre d'altres.

Un total de 230 voluntaris, 39 a la borsa de voluntaris que és viva i canviant.

I les 40 entitats veïnals que conformen la xarxa.

En l'àmbit de gènere hi ha dues tercers parts que són dones (155) i l'altra part són homes (75).

A més, també hi ha diversitat en referència l'edat i origen cultural.

Governança

La Xarxa Solidària de Lleida es gestiona per la Federació d'Associacions de Veïns de Lleida-FAVLL, amb el suport i l'acompanyament de la Regidoria de Participació Ciutadana i de l'Ajuntament de Lleida.

Arrelament i compromís territorial

La Xarxa Solidària Lleida és gestionada per la FAVLL (Federació d'Associacions de Veïnals de Lleida, que engloba 40 Associacions de veïns/es) i es treballa en coordinació constant amb el Punt de Voluntariat de l'Ajuntament de Lleida gestionat des de la Regidoria de Participació Ciutadana, per tal d'avançar en la promoció i l'enfortiment de l'associacionisme i el voluntariat com a motor de transformació social, fomentant la participació ciutadana a partir dels projectes i programes que fomenten la igualtat d'oportunitats i la inclusió social en col·laboració amb la Xarxa Solidària.

Arrelament i compromís territorial

Es participa en diferents iniciatives del territori i es treballa en xarxa amb altres entitats, administracions, professionals d'àmbits diversos per tal d'establir vies dins l'acció comunitària participant en diverses taules i comissions i grups de treball.

Intercooperació i desenvolupament econòmic

La base del projecte és la promoció de la cooperació i les xarxes d'ajuda mútua.

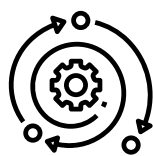
Per a tenir sostenibilitat ha de disposar d'una partida pressupostària vinculada a aquest projecte, si no, el projecte no genera ingressos.

Actualment, té el suport de l'ajuntament de Lleida amb la regidoria de participació que també dona suport econòmic juntament amb la Generalitat de Catalunya departament de drets socials, direcció general d'acció cívica i comunitària.

Impacte i replicabilitat

L'impacte més valorat és la visió comunitària i el poder de la xarxa ja creada i els agents socials, educatius, culturals, sanitaris, amb els que es pugui crear una vinculació.

Que hi hagués una continuïtat del voluntariat i que es promogui i es visualitzi més aquesta acció voluntària, i sobretot la continuïtat del projecte.

El fet destacable de la singularitat del projecte, seria la mirada comunitària de l'acció voluntària que es promou des del projecte, possibilitant i creant a través de projectes comunitaris col·laboracions amb voluntariat, així com accions d'ajuda mútua.

També la connexió i treball en xarxa i la visibilitat a través de xarxes socials, i agilitat en la connexió i l'enllaç entre persones en situació de vulnerabilitat o projectes d'entitats que sol·liciten o requereixen voluntariat com suport o acompanyament puntual o continu, i persones voluntàries que volen fer alguna acció voluntària.